

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Αγγελόπουλος Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 (Δάσκαλος), Μ. Ed.

1. Τι είναι και σε τι στοχεύουν τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων;

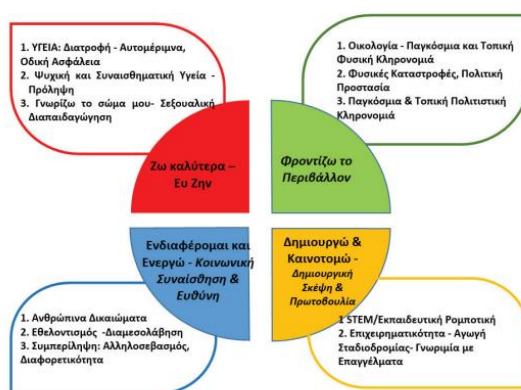
Είναι ένα χωροχρονικό πλαίσιο στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα κάθε τάξης (Α' - Β' 3 διδακτικές ώρες, Γ' - Δ' 2 διδακτικές ώρες και Ε' - ΣΤ' 1 διδακτική ώρα) όπου δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς μαζί με τους μαθητές τους να υλοποιήσουν Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων τα οποία έχουν βασική στόχευση την καλλιέργεια βασικών δεξιοτήτων στους μαθητές/τριες. Για το χωροχρονικό πλαίσιο στα ολιγοθέσια σχολεία βλέπε [ωρολόγιο πρόγραμμα](#), με δεδομένο ότι τα Προγράμματα Δεξιοτήτων υλοποιούνται στις ώρες της Ευέλικτης Ζώνης. Για τα μονοθέσια σχολεία δεν υπάρχει ακόμη πρόνοια.

2. Ποιες είναι οι βασικές δεξιότητες που πρέπει να καλλιεργήσει ένας/μία μαθητής/τρια του Δημοτικού;

Οι στοχοθετημένες δεξιότητες ομαδοποιούνται και καλλιεργούνται σε τέσσερις κύκλους στοχοθεσίας (βλέπε [ΦΕΚ3567/2021](#), σελ.2).

3. Από πού αντλούν τη θεματολογία τους τα Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων;

Τα προγράμματα αντλούν τη θεματολογία τους από 4 Θεματικές Ενότητες (**Ζω καλύτερα – Ευ Ζην**, **Φροντίζω το περιβάλλον**, **Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση & Ευθύνη**, **Δημιουργώ & Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη & Πρωτοβουλία**). Κάθε μια ενότητα οριοθετείται από υποθεματικές από τις οποίες αντλούνται θέματα για υλοποίηση στα Εργαστήρια (Εικόνα 1).



Εικόνα 1 : [ΦΕΚ3567/2021](#)

Παράδειγμα:

Ένα Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων με τίτλο: «Τα Απορρίμματα» ανήκει στη Θεματική Ενότητα «ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» και στην υποθεματική «Οικολογία».

4. Πόσα προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων θα πρέπει να υλοποιήσω στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς και τι χρονικό πλαίσιο πρέπει να διαθέσω;

Ο/Η εκπαιδευτικός θα πρέπει να υλοποιήσει τουλάχιστον τέσσερα Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων, ένα από κάθε Θεματική Ενότητα. Η υποθεματική που θα επιλεγεί από κάθε Θεματική Ενότητα καθορίζεται από τον παρακάτω πίνακα και εξαρτάται από την τάξη διδασκαλίας (Εικόνα 2).

	ΔΗΜΟΤΙΚΟ					
	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
1. ΖΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ – ΕΥ ΖΗΝ						
1. ΥΓΕΙΑ: Διατροφή- Αυτομέριμα, Οδική Ασφάλεια	X			X		
2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία - Πρόληψη		X			X	
3. Γνωρίζω το σώμα μου- Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση			X			X
2. ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ						
1. Οικολογία - Παγκόσμια και τοπική Φυσική κληρονομιά	X			X		
2. Φυσικές Καταστροφές, Πολιτική προστασία		X			X	
3. Παγκόσμια και τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά			X			X
3. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη						
1. Ανθρώπινα δικαιώματα	X			X		
2. Εθελοντισμός διαμεσολάβηση		X			X	
3. Συμπεριληψή: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα			X			X
4. ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ - Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία						
1 STEM - Εκπαιδευτική Ρομποτική	X			X	X	
2. Επιχειρηματικότητα - Αγωγή Σταδιοδρομίας- Γνωριμία με επαγγέλματα		X	X			X

Εικόνα 2: [ΦΕΚ3567/2021](#)

Παράδειγμα:

Θέματα που αφορούν την Εκπαιδευτική Ρομποτική και το STEM θα υλοποιήσουν οι τάξεις Α΄, Δ΄ & Ε΄ του Δημοτικού. Το χρονικό εύρος του κάθε προγράμματος καθορίζεται από την τάξη:

α) Α΄ και Β΄ Δημοτικού (15 έως 21 διδακτικές ώρες)






β) Γ΄ και Δ΄ Δημοτικού (10 έως 14 διδακτικές ώρες)

γ) Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού (5 έως 7 διδακτικές ώρες)

Για το κάθε πρόγραμμα ο/η εκπαιδευτικός έχει στη διάθεσή του/της 5-7 εβδομάδες.

5. Πώς οριοθετείται η ταυτότητα ενός Προγράμματος Καλλιέργειας Δεξιοτήτων;

Η ταυτότητα ενός Προγράμματος Καλλιέργειας Δεξιοτήτων οριοθετείται από:

-  την τάξη
-  τον τίτλο
-  τη θεματική ενότητα
-  την υποθεματική
-  τις δεξιότητες που θα καλλιεργηθούν

Παράδειγμα:

Ταυτότητα Προγράμματος:

- **Τίτλος:** Απορρίμματα
- **Θεματική Ενότητα:** Φροντίζω το περιβάλλον

- **Υποθεματική:** Οικολογία
- **Δεξιότητες που θα καλλιεργηθούν:** κριτική σκέψη, συνεργατικότητα, ενσυναίσθηση, πολιτειότητα...

Το κάθε πρόγραμμα υλοποιείται στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων που περιέχονται στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα της κάθε τάξης. Το πρόγραμμα του παραδείγματος μπορεί να υλοποιηθεί σε 7 τρίωρα Εργαστήρια της Α΄ τάξης του Δημοτικού (διάρκεια 7 εβδομάδες). Σε κάθε εργαστήριο προσεγγίζονται πτυχές του θέματος (Εικόνα 3).

Εργαστήριο/τίτλος	Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/τριες:	Δραστηριότητες (Ο) = εργασία σε ομάδες
«Σκουπίδια παντού» 	Να αναγνωρίσουν τι είδους σκουπίδια παράγουμε, τα υλικά από τα οποία φτιάχνονται και τον κύκλο ζωής τους. Να καταγράψουν δεδομένα και να εξάγουν συμπεράσματα. Να αναπτύξουν δεξιότητες σκέψης	1α) «Σκουπιδοανασκαφή». Καταγράφουμε και αναλύουμε τα σκουπίδια της τάξης μας. Από ποιο υλικό είναι φτιαγμένο το προϊόν; 1β) «Που πηγαίνουν τα σκουπίδια;» Δίνουμε λεζάντες σε φωτογραφίες από χωματερές. Ο κύκλος ζωής ενός πλαστικού μπουκαλιού: Βάζουμε τη σωστή σειρά! (Ζευγάρια) 1γ) «Ο κήπος των σκουπιδιών». Πείραμα: θάβουμε τα σκουπίδια μας: σε πόσο καιρό διασπώνται;

Εικόνα 3: Παράδειγμα ενός Εργαστηρίου Δεξιοτήτων

6. Τι είναι το Σχέδιο Δράσης της Σχολικής Μονάδας για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων ;

Είναι ένα δυναμικό πλαίσιο αποτύπωσης όλων των προγραμμάτων που υλοποιούνται στη Σχολική Μονάδα μέσα από μια ειδική συνεδρία του συλλόγου διδασκόντων μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου. Πρότυπο σχεδίου δράσης Σχολικής Μονάδας υπάρχει [εδώ](#).

7. Πώς σχεδιάζω ένα Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων;

Με αφορμή το Κεφάλαιο 9 της Γεωγραφίας της ΣΤ΄ [«ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ»](#) σχεδιάζω ένα πρόγραμμα που θα το εντάξω στη Θεματική **ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ** και στην υποθεματική **Οικολογία**.

Τίτλος του Προγράμματος: «Ατμόσφαιρα και άνθρωπος μια σχέση ζωής»

Ενδεικτικές Δεξιότητες που θα μπορούσαν να καλλιεργηθούν: ψηφιακή συνεργασία, κριτική σκέψη, επικοινωνία, συνεργασία, ενσυναίσθηση και ευαισθησία.

Χρόνος Υλοποίησης: 5-7 διδακτικές ώρες

Μια διδακτική στρατηγική προκειμένου να διερευνήσω τις πτυχές του θέματος που ενδιαφέρουν τους μαθητές μου και με βάση αυτές να σχεδιάσω τα εργαστήρια είναι ο **γραφικός οργανωτής (Πίνακας 1)**.

Know – Want – Learn (KWL)		
Τι γνωρίζω;	Τι θέλω να μάθω;	Τι έμαθα;

Πίνακας 1: Γραφικός οργανωτής

Οι μαθητές/τριες ξεκινούν με έναν καταγισμό ιδεών σχετικά με ό,τι γνωρίζουν γύρω από την ατμόσφαιρα. Οι πληροφορίες αυτές καταγράφονται στη πρώτη στήλη του γραφικού οργανωτή (KWL). Στη συνέχεια οι μαθητές δημιουργούν μία λίστα ερωτήσεων σχετικά με αυτό που θέλουν να μάθουν για το θέμα (π.χ. Τι είναι η τρύπα του όζοντος;). Αυτές οι ερωτήσεις καταγράφονται στη δεύτερη στήλη του πίνακα. Στο τέλος του προγράμματος καταγράφουν στην τρίτη στήλη αυτά που τελικά έμαθαν. Κάθε ένα από τα ερωτήματα μπορεί να διερευνηθεί στα Εργαστήρια Καλλιέργειας Δεξιοτήτων.

Παράδειγμα:

Με βάση το ερώτημα των μαθητών που αφορά την τρύπα του όζοντος, μπορώ να οργανώσω ένα ενδεικτικό Εργαστήριο Δεξιοτήτων που μπορώ να το ονομάσω:

Στιβάδα του όζοντος: μια τρύπα στην καρδιά μας

Διαδικασίες

Εξερευνήστε με τα μέλη της ομάδας σας το ψηφιακό περιβάλλον «Ατμόσφαιρα της Γης».

Με βάση τις πληροφορίες που περιέχονται στις διάφορες ενότητες του ψηφιακού περιβάλλοντος συζητήστε τα παρακάτω:

- Τι θα συνέβαινε στη Γη αν δεν υπήρχε ατμόσφαιρα;
- Ποιο στρώμα της ατμόσφαιρας είναι υπεύθυνο για τα καιρικά φαινόμενα;
- Συζητήστε την άποψη: «Η στιβάδα του όζοντος που υπάρχει στη στρατόσφαιρα είναι η ασπίδα προστασίας της Γης.»

Στη συνέχεια διαβάστε το κείμενο: **Στιβάδα του όζοντος: μια τρύπα στην καρδιά μας** και με βάση τις πληροφορίες που σας δίνει συμπληρώστε τον εννοιολογικό χάρτη που ακολουθεί.

